

KRAJINSKO URBANISTIČNA IZHODIŠČA ZA UREJANJE OBALE BLEJSKEGA JEZERA

Naročnik:

Občina Bled
Cesta svobode 13
4260 Bled

Izdelovalci krajinsko urbanističnih izhodišč:

adkrajine, krajinsko arhitekturno projektiranje d.o.o.
Šišenska cesta 2
1000 Ljubljana

dr. Andreja Zapušek Černe, u.d.i.k.a.,
Damjan Černe, u.d.i.k.a.

Andreja Završnik, u.d.i.k.a.

Ljubljana, november 2012

Kazalo vsebine

1 Namen izdelave krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera	1
Zasnova krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera	1
Shema zasnove - vsebina krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera	2
Blejski kot	3
Ambient Bleda	3
2 Obala Blejskega jezera	3
Prizorišče kot del krajine	4
Opis obale Blejskega jezera	4
Uporabniki obale Blejskega jezera	5
2 Delitev obale Blejskega jezera na podobmočja	6
3 Pobude, stališča in mnenja Občine Bled in nosilcev urejanja prostora	6
Občina Bled - razvojne pobude in stališča glede urejanja obale Blejskega jezera	6
Agencija RS za okolje, Oddelek območja zgornje Save	7
Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj	7
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj	9
4 Analitični del	11
Kriteriji za vrednotenje posameznih prostorskih sestavin	11
5 Dolgoročni cilji za urejanje obale Blejskega jezera	13
6 Viri	15
Grafične priloge:	
Blejski kot, M 1:50000	
Ambient Bleda, M 1:12500	
Območje obale Blejskega jezera, M 1:7500	
Podobmočja obale Blejskega jezera, M 1:10000	
Inventarizacija:	
Vodna in priobalna zemljišča ter varstvena območja, M 1:7500	
Naravovarstveni režimi, M 1:10000	
Varstveni režimi kulturne dediščine, M 1:10000	
Raba odprtega prostora, M 1:7500	
Klasifikacija objektov, M 1:7500	
Plovbni režim, M 1:7500	
Prometno omrežje, M 1:2500	
Stik obale z jezerom, M 1:7500	

Analitični del:

Vzhodna obala Blejskega jezera (1. del), M 1:2000
Vzhodna obala Blejskega jezera (2. del), M 1:2000
Območje pod grajsko skalo, M 1:2000
Območje pod Višcami (1. del), M 1:2000
Območje pod Višcami (2. del), M 1:2000
Območje Mišce in območje Male Zake, M 1:2000
Območje med Veliko in Malo Zako, M 1:2000
Območje Velike Zake in območje Blejskega otoka, M 1:2000
Območje Njivic, M 1:2000
Območje pod Vilo Bled, M 1:2000
Območje Mlino, M 1:2000
Območje pod Stražo, M 1:2000
Potenciali posameznih cestnih odsekov, M 1:5000

Predlogi:

Sinteza predlogov, M 1:5000
Motorni promet, M 1:5000
Območja enotnega oblikovanja urbane opreme, M 1:7500
Karakteristični prerezi ceste in sprehajalne poti, Prerez 1, M 1:100
Karakteristični prerezi ceste in sprehajalne poti, Prereza 2a in 2b, M 1:100
Karakteristični prerezi ceste in sprehajalne poti, Prerez 3, M 1:100
Karakteristični prerezi ceste in sprehajalne poti, Prerez 4, M 1:100
Ribarjenje, M 1:7500

1 Namen izdelave krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera

Krajinsko urbanistična izhodišča za urejanje obale Blejskega jezera so nastala vzporedno s pripravo Občinskega prostorskega načrta občine Bled, na pobudo Občine Bled ter Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj. Namen priprave izhodišč je določitev enot urejanja prostora (EUP) v sklopu enote Obala jezera, ki bodo podrobneje obravnavane v Občinskem prostorskem načrtu (OPN).

S postopkom inventarizacije in analize območja obale Blejskega jezera in ob soočanju razvojnih pobud z varstvenimi režimi so v sklopu pričujoče naloge nastali predlogi za posege na obali Blejskega jezera. Ti predlogi so oblikovani kot izhodišče za pripravo prostorsko izvedbenih pogojev (PIP), s katerimi bodo v okviru OPN opredeljeni pogoji za posege na obali Blejskega jezera.

Območja Vzhodna obala Blejskega jezera, Mlino in Grajsko kopališče so v OPN opredeljena kot območja, za katere bodo izdelani Občinski podrobnejši prostorski načrti (OPPN). Tudi za ta območja so v krajinsko urbanističnih izhodiščih izdelani predlogi, ki bi lahko omogočili stopnjevanje njihove kakovosti.

Zasnova krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera

Območje obale Blejskega jezera je v prvem delu izhodišč obravnavano v širšem prostorskem kontekstu, kot integralni in integrativni del Blejskega kota in ambienta Bleda. Sledi opis krajinskih značilnosti obravnavanega območja v ožjem prostorskem kontekstu, kjer je analizirana obala Blejskega jezera z ožjim zaledjem. Izhajajoč iz opisa krajinskih značilnosti ožjega obravnavanega območja je predlagana delitev območja obale Blejskega jezera na podobmočja.

V naslednjem poglavju so predstavljene generalne in podrobnejše pobude in stališča Občine Bled. Stališča Občine Bled so v sledečem poglavju soočena s pobudami in mnenji nosilcev urejanja prostora: Agencija RS za okolje, Oddelek območja zgornje Save, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj in Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj. Zahteve nosilcev urejanja prostora so grafično predstavljene z inventarizacijskimi kartami. V tekstualnem delu so podana mnenja nosilcev urejanja prostora, pridobljena v fazi priprave osnutka krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera.

Inventarizaciji prostora sledi analitični del. V analitičnem delu so podrobneje predstavljeni kriteriji za vrednotenje posameznih prostorskih sestavin. Kriteriji so zasnovani ob upoštevanju razvojnih pobud in ob upoštevanju zahtev nosilcev urejanja prostora.

Skozi postopek analize, ki je predstavljena za vsako obravnavano podobmočje, so predstavljeni problemi, ki bi jih bilo potrebno sanirati ali odpraviti, kakovosti, ki bi jih bilo potrebno ohranjati in kakovostno nadgraditi ter potenciali, ki bi jih bilo smiselno razvijati z namenom izboljšanja kakovosti prostora.

S končno, sintezno karto, so predstavljeni dolgoročni cilji za obravnavan prostor. Upoštevani so, skozi postopek analize zasnovani, predlogi za urejanje. Predlogi za urejanje so rezultat soočanja razvojnih potreb z družbenimi pričakovanji, ki so opredeljena z zahtevami nosilcev urejanja prostora.

Shema zasnove - vsebina krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera

Obravnavano območje v širšem prostorskem kontekstu

- Blejski kot
- ambient Bleda

Opredelitev območja obale Blejskega jezera

Opredelitev podobmočij obale Blejskega jezera

Predvideni posegi na območju obale Blejskega jezera

- Pobude in stališča Občine Bled
- Pobude in mnenja nosilcev urejanja prostora ARSO, Oddelek območja zgornje Save
- ZVKDS, OE Kranj
- ZRSVN, OE Kranj

Obala Blejskega jezera

- inventarizacija
- analiza

(kriteriji za vrednotenje - ob upoštevanju razvojnih pobud in zahtev nosilcev urejanja prostora)

Problemi, potenciali in kakovosti, spoznani skozi postopek prostorske analize

Sinteza

- dolgoročni cilji za obravnavan prostor (soočanje razvojnih potreb z družbenimi pričakovanji, ki so opredeljena z zahtevami nosilcev urejanja prostora)

Blejski kot

Karta Blejski kot

Občine Bled sodi v krajine predalpske regije, Blejsko - Radovljiško kotlino, krajinsko podenoto Blejski kot. Blejski kot na južni, zahodni in severno strani zapirajo z gozdovi porasle visoke planote Jelovica, Pokljuka in Mežakla, na jugu in vzhodu ga oklepata dolini rek Save Bohinjke in Save Dolinke. Enota izkazuje visoko stopnjo enotnosti, preglednosti in čitljivosti prostora.

Na ravnini prevladujejo kmetijske, njivsko-travniške površine in naselja, na dvignjenem obrobju je krajina drobno členjena, na strmejših pobočjih pa postane zopet homogena, prevladuje strnjen gozd. Kljub enotnosti pa se tako relief kot površinski pokrov v ravnini odlikujeta v svoji drobni strukturi, mahnem merilu, mozaičnosti, pestri členjenosti ravninskega gozda, osamelcev, obvodnega rastja, njivskega sveta ob naseljih, bogastvu površinskih voda, velikem številu manjših naselij ob komunikacijah.

Prisoten je izrazit kontrast med ravninskim in obrobim delom enote, ki ga dodatno poudarjajo površinski pokrov, raba prostora in poselitev.

Blejski kot se odlikuje po veliki pestrosti naravnih prvin, te so jezero z otokom, apneniški osamelci ob obrobju in kulise Alp v ozadju. Blejski kot je kot prostorska celota območje visoke simbolne vrednosti. Naravne in kulturne prvine imajo državni pomen.

Ambient Bleda

Karta Ambient Bleda

Je ambient z naravno, kulturno in simbolno vrednostjo: jezero z otokom s srednjeveško romansko cerkvijo, grad na skali, vile in parki okoli jezera ter vaška jedra.

2 Obala Blejskega jezera

Karta Območje obale Blejskega jezera

Območje obale Blejskega jezera obsega 15 metrski priobalni pas in vključuje glavno sprehajalno pešpot in prometnico ob jezeru. V delih, kjer priobalni pas sega v območja zasebnih zemljišč, je upoštevana zunanja meja teh zemljišč. Območje se na delih, ki so programsko zaključeni, razširi na zunanje meje teh območij. Ob tem so upoštewane meje parcel oziroma lastništvo. Območje obsega na vzhodnem delu obale jezera površine, ki imajo parkovni značaj oziroma potencial za kakovostno nadgradnjo parkovnih in površin, Grajsko kopališče, območje s potjo na severni strani obale, na zahodni strani območje pritoka Mišce in območje Male Zake, območje s potjo med Veliko in Malo Zako, območje Male Zake, območje s potjo in prometnico do Vile Bled, območje parka pod Vilo Bled, v Mlinem površine parkovnega značaja ob obstoječi prometnici ter območje s prometnico na pobočju Straže. V obravnavano območje so vključene tudi površine, ki jih lahko v percepcijskem in povezovalnem smislu dojemamo kot del obale (stanovanjski objekti ob Mišci, pot do železniške postaje, vila Sončnica in tribune v Veliki Zaki ter zemljišča na stiku z jezerom v Mlinem).

Prizorišče kot del krajine

Obala Blejskega jezera je v nalogi obravnavana kot prizorišče, ki je sestavni del krajine. Krajina je opredeljena kot »del zemeljskega površja, pogosto s skupnimi značilnostmi sestavin nežive in žive narave (Jackson, 1984)« in jo je možno opisati s pomočjo petih dimenzij: kot prostorsko in miselno entiteto, trenutno dimenzijo, kot zvezo med naravo in kulturo ter kot kompleksen sestav (Tress, 2001). Razvoj krajine je optimalen, kadar z umeščanjem dejavnosti dosežemo, da je krajina funkcionalen, ekološko in oblikovno uravnotežen sistem prostorskih struktur, ki omogoča zdravo, varno in prijetno bivalno okolje, kadar razvoj v največji možni meri ohranja naravno zgradbo, kulturne plasti ter zagotavlja prostor za odvijanje naravnih procesov, in kadar razvoj krajine omogoča, da je ta nosilka nacionalne in lokalne identitete (SPRS, 2004). V tej opredelitvi je zajeto izhodišče za obravnavo obale Blejskega jezera kot prizorišča, ki sooblikuje prepoznavnost in kakovost ambienta Bleda.

Pri opazovanju obale Blejskega jezera »od daleč«, kot del širšega prizorišča, sooblikujejo prepoznavnost prostora krajinske kakovosti Blejsko jezero, Blejski otok, Blejski grad, Cerkev Sv. Martina, gručasta stara vaška jedra, območja vil in starejših hotelov, zelene površine na jezerski obali in gozd na osamelcih okrog jezera, parkovne površine na vzhodni jezerski obali in ob Vili Bled ter glaciofluvialne reliefne oblike v okolici jezerske sklede in dolinah Save Dolinke in Save Bohinjke. Kakovosti so bodisi sestavni del obale Blejskega jezera ali pa vplivajo na vizualno dožemanje prizorišča, kot sestavni del kulise, ki sooblikuje kakovostna prizorišča.

Opis obale Blejskega jezera

Na prelomu 19. stoletja je Bled sestavljalo pet vasi – Grad, Zagorice, Želeče, Mlino in Rečica, ki so bile medsebojno povezane s potmi. Pomembnejša povezava je tekla za Gradom čez Višce do jezerske obale mimo Male in Velike Zake do Bohinjske Bele in po dolini Save do Bohinja. Pot ob jezeru proti Mlinemu je bila zgrajena pozneje, saj se je v tem delu prostora skalnato pobočje Straže spuščalo vse do jezera. Zaledje obale Blejskega jezera je bilo v tem času redko pozidano, ob jezeru so bile posamezne, točkovno razmeščene počitniške vile in gostišča. Na območju Male in Velike Zake so bili pašniki. Širše prizorišče sta v tem času sestavljala otok s cerkvijo in stari grad, vpeta v reliefno razgibano krajino s posameznimi vilami, gostinskimi objekti in vasmimi, v krajinski sliki pa so prevladovali gozdne površine. Večji del objektov ob obali Blejskega jezera se je, in ta značilnost je ohranjena tudi danes, z licem/glavno fasado odpiralo proti jezeru.

Izraziti prostorski poudarek prizorišča je Blejski otok s cerkvijo, ki je današnjo podobo dobila okrog leta 1700. Ostali objekti na otoku (mežnarija, proštija in Puščava) so nanizani po obodu otoka in na ta način odkvirajo osrednjo dostopno os – stopnišče s ploščadjo ob cerkvi. Stopnišče omogoča dostop do cerkve z južne strani otoka.

Z razvojem turizma v drugi polovici 19. stoletju se je predvsem na vzhodnem, dostopnejšem delu obale jezera, pričela gradnja novih objektov, ut, kopališč, lesenih ploščadi nad jezerom in rekreacijskih površin. Razvoj je spodbudila tudi železnica Ljubljana – Trbiž in pozneje povezava s Trstom. Nove vile so bile umeščene na najlepše prostorske točke, ki so nudile kakovostne dolge poglede proti jezeru in kulisi hribov v ozadju. Leta 1879 je bila zgrajena pot okoli jezera. Premožnejši lastniki so ob svojih vilah uredili zbirateljske parke, s tem pa so vnesli novo plast v prepoznavnost ambienta, v katerem je do takrat prevladovala avtohtona drevnina. Ceste in poti so v tem času spremljali drevoredi (od Zagorice do Grada, ob glavni cesti od hotela Toplice do hotela Union, prav tako od hotela Toplice do današnjega Park hotela in proti Zdraviliškemu domu).

Osrednji blejski park na vzhodni obali jezera je v angleškem krajinskem slogu zasnoval vrtni arhitekt Carl Gustav Svensson (konec 19. stoletja). Ureditev strukturirajo drevnina, zatravljene površine, organsko speljane poti in površine, namenjene zadrževanju s klopami. Skozi park teče osrednja promenada. Ob avtohtonih drevesnih vrstah, ki sestavljajo park, so bile vanj zasajene tudi številne tuje drevesne vrste. Park je bil v zasebni lasti vse do leta 1938, dosti pozneje je bil dopolnjen s skulpturami, arhitekt Danilo Fürst je osrednjo promenado dopolnil s svetili. Od leta 1982 je bil osrednji park dopolnjen še s številnimi novimi zasaditvami, predvsem grmovnic, ki pa pretirano členijo prostor in zastirajo poglede proti jezeru. Park ob nekdanjem Zdraviliškem domu izraža značaj »cvetličnega« parka,

členijo ga organsko speljane poti in glasbeni paviljon. Park Vile Bled je bil zasnovan v času kraljevine Karadorđevićev. Nasad drevnine, v katerem prevladujejo tuje drevesne vrste, proti zahodni strani prehajajo v gozd.

Obala Blejskega jezera je bila tudi v 20. stoletju deležna številnih preobrazb pozidave, v besedilu, ki sledi, so našteje le nekatere izmed njih. Na mestu lesenega Rikljičevega kopališča je bila zgrajena Kazina, leta 1955 je bil porušen Zdraviliški dom, leta 1975 Golf hotel (njegovo vlogo prostorskega poudarka je prevzel današnji Park hotel), leta 1961 je bila zgrajena Festivalna dvorana. Leta 1929 je bilo na območju današnjega Grajskega kopališča ob vznožju gradu zgrajenih 600 kabin v štirih nadstropjih, ki so bile pozneje odstranjene. Leta 1947 je bila dograjena Vila Bled s parkom. V Mlinem je bil leta 1975 porušen dotrajan Hotel Petran, ki je bil grajen tik ob jezeru in se je nanj odpiral z leseno teraso.

Številne preobrazbe pa so skozi čas »doživeli« tudi pritoki Blejskega jezera. Številni pritoki jezera, bilo jih je približno 17, so bili zajeti v kanalizacijo. Da bi se povečala naravna pretočnost jezera, je bila leta 1964 v Blejsko jezero speljana Radovna. Ker pa se je stanje jezera slabšalo, je bila zgrajena natega – globinski iztok jezera. Danes je največji površinski pritok Blejskega jezera Mišca.

Pomembnejši prenovi, ki sooblikujeta današnjo prepoznavnost zahodne obale Blejskega jezera, sta tudi programsko zaključeni območji Velika in Mala Zaka. Leta 2008 je bil izveden javni natečaj, s katerim je bila načrtovana prenova in nadgradnja Veslaškega centra in ciljne regatne arene. Tribune na območju Velike Zake predstavljajo tako prostorski poudarek območja, kot tudi širšega prizorišča obale tudi zaradi barvnega kontrasta, ki ga vzpostavljajo v razmerju z okolico (svetle tribune na temnem ozadju gozdnega pobočja).

Današnjo prepoznavno podobo obale Blejskega jezera lahko opišemo kot parkovno območje, ki sega od grajskega hriba do Straže, v katerega so umeščene vile in hotelski objekti. Od Hotela Park do Hotela Toplice prevladuje pozidava, prostorski poudarek v tem delu prostora je Hotel Golf. Na severnem delu daje prepoznavnost obali Grajsko kopališče, ki je vpeto pod pobočje hriba. Gozdno – parkovni del z vilami členita na zahodni strani obale programski območji Velika in Mala Zaka, na južni strani stopnjuje prepoznavnost prostora Vila Bled s parkom, ki se »razpre« proti vasi Mlino, obala pa se ob strmem pobočju Straže ponovno naveže na parkovni del vzhodne obale jezera. Poudarki prizorišča so Blejski otok s cerkvijo, Blejski grad, Cerkev Sv. Martina, Straža ter hribovje v ozadju prizorišča.

Motnjo v dojetju kakovostnega krajinskega prizorišča predstavlja promet. Prometno obremenjen je vzhodni del obale Blejskega jezera do Mlinega ter del od Njivic do Velike Zake.

Uporabniki obale Blejskega jezera

Uporabniki obale so stanovalci, sprehajalci in občasni obiskovalci, zaposleni in rekreativci (kolesarji, rolerji, kopalci, pohodniki, ribiči in drugi) ter promet (avtomobili in druga prevozna sredstva, med njimi tudi fижakerji, čolnarji in turistični vlakec). V analitičnem delu je predstavljeno, v katerih delih prostora in na kakšen način prihaja do konfliktov med posameznimi uporabniki in na kakšen način različni uporabniki negativno vplivajo na kakovost prostora. Predstavljeni pa bodo tudi ukrepi, ki lahko omogočijo realizacijo ustrežnejših poti uporabnikov, posledično pa lahko vplivajo tudi na izboljšanje kakovosti posameznih, degradiranih delov prostora.

2 Delitev obale Blejskega jezera na podobmočja

Karta Podobmočja obale Blejskega jezera

V tekstu je bila delno že nakazana delitev obale Blejskega jezera na podobmočja, ki lahko izhaja iz krajinskih značilnosti, ki vplivajo na prepoznavnost delov obale Blejskega jezera in ledinskih imen območij. Predlagana je dliitev obale Blejskega jezera na naslednja podobmočja:

- vzhodna obala Blejskega jezera,
- območje pod grajsko skalo,
- območje pod Višcami,
- območje Mišce,
- območje Male Zake,
- območje med Zakama,
- območje Velike Zake,
- območje Njivic,
- Blejski otok,
- območje pod Vilo Bled,
- Mlino ter
- območje pod Stražo.

Meje podobmočij so opredeljene glede na programsko in vizualno zaključenost podobmočij.

3 Pobude, stališča in mnenja Občine Bled in nosilcev urejanja prostora

Občina Bled - razvojne pobude in stališča glede urejanja obale Blejskega jezera

Sočasno in ob upoštevanju usmeritev Občinskega prostorskega načrta (v pripravi) so predstavniki Občine Bled predlagali naslednje ukrepe in pobude na območju obale Blejskega jezera:

1 Z izvedbo severne in južne razbremenilne ceste se kaže možnost preoblikovanja prometnega režima ob obali jezera na način, ki bo omogočal nemoten dostop do prostora okoliškim prebivalcem, ob tem pa bo nadzorovan dostop do obale jezera za obiskovalce. V krajinsko urbanističnih izhodiščih se predlaga možnost izboljšave prometnega režima, ki bo nudil ustreznejše pogoje za pešce in rekreativce.

2 Na območju Mlinega se upošteva možnost ureditve javnega kopališča in umestitve pristanišča.

3 V sklopu krajinsko urbanističnih izhodišč se preveri, kje v prostoru prihaja do konfliktov med različnimi uporabniki in predlaga ukrepe, ki lahko omogočijo ustreznejše gibanje uporabnikov.

4 V sklopu prostorske analize se opredelijo območja, ki bi jih bilo potrebno sanirati (neugodni vplivi rab, dotrajanost ali neustreznost elementov in podobno).

5 Upošteva se možnost realizacije Promenade, namenjene pešcem, s potekom od Hotela Toplice do spomenika Francetu Prešernu.

Agencija RS za okolje, Oddelek območja zgornje Save

Karta Vodna in priobalna zemljišča ter varstvena območja

S karto Vodna in priobalna zemljišča ter varstvena območja so predstavljeni režimi, ki veljajo na območju obale Blejskega jezera:

- vodno zemljišče, skladno s stanjem zemljiških parcel, ki so navedene v legendi (Zakon o vodah, UL RS, št. 67/2002),
- priobalno zemljišče (Uredba o določitvi zunanje meje priobalnega zemljišča Blejskega jezera, UL RS, št. 78/2006),
- območja kopalnih voda (Zakon o vodah, UL RS, št. 67/2002, Odlok o določitvi plovbnega režima po Blejskem jezeru, UL RS, št. 35/2009).

1 V sklopu krajinsko urbanističnih izhodišč naj se izdela inventarizacijo obstoječih ureditev in stanja obale jezera.

2 Predlaga naj se conacijo obale jezera (npr. ohranitev ali vzpostavitev naravne obale; glede na opredelitev se predvidi način ali tip urejanja oziroma neurejanja obale).

3 V pripravi predloga naj se na vzhodnem delu obale jezera v največji možni meri izogiba sprehajalnim potem na pilotih in širitvam ureditev na vodno površino.

4 Ohranja naj se močvirske habitate in trstičje z omejitvijo dostopa in zagotavljanjem mirnih con.

5 Krajinska izhodišča naj, ob upoštevanju družbenih potreb, temeljijo na ohranjanju in spodbujanju sonaravnega koncepta urejanja obale, ki lahko obsega tudi preureditev obstoječih, manj ustreznih ureditev in zavarovanje obale (npr. uporaba naravnih materialov, ohranjanje in vzpostavljanje naravnih nagibov brežin, stabiliziranih z biotehničnimi ukrepi ali zasaditvami).

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Kranj

Karta Naravovarstveni režimi

S karto Naravovarstveni režimi so predstavljeni režimi, ki veljajo na območju obale Blejskega jezera.

Na območju Blejskega jezera so naslednja zavarovana območja:

- Blejski otok (Odločba o zavarovanju Blejskega otoka, Ur.l. LRS, št.29-182/49),
- Straža in Grajski hrib (Odločba o zavarovanju Blejskega gradu in hriba Straža nad Blejskim jezerom, Ur.l. LRS, št.48-159/55).

Na območju Blejskega jezera so naslednje naravne vrednote (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št.111/04,70/06, 58/09 in 93/10):

- Ident. št. 11 Blejsko jezero, hidrološka, geomorfološka, geološka in zoološka naravna vrednota državnega pomena,
- Ident. št. 10 Blejski otok, geomorfološka naravna vrednota državnega pomena,
- Ident št. 5408 Bled - stena pod Rebrom, geomorfološka naravna vrednota lokalnega pomena,
- Ident.št. 2324 Bled - trstičje v Zaki, botanična in zoološka naravna vrednota lokalnega pomena,
- Ident št. 5407 Bled - stena pod vilo Bled, geomorfološka naravna vrednota lokalnega pomena,

- Ident št. 5387 Bled - povirje na vnozju Višc, hidrološka in geomorfološka naravna vrednota lokalnega pomena,
- Ident.št. 5363 Bled- kostanjev drevored, oblikovana naravna vrednota.

1 Na območju naravne vrednote Bled – trstičje v Zaki se sprehajalcev načrtno ne usmerja v trstičje, ampak na obstoječe poti ob jezeru zaradi možnega uničevanja naravne vrednote. Na tem odseku poti ob jezeru se zato ne ureja počivališč s klopmi in koški za smeti.

2 Zaradi ohranjanja geomorfoloških lastnosti obale naravne vrednote Blejskega jezera je možna dodatna zasaditev z avtohtono vegetacijo zaradi preprečitve erozijskih procesov obale na naravno ohranjeni severni, severozahodni in južni obali jezera. Parkovne zasaditve so možne le na območju parkov ob jezeru.

3 Z vidika ohranjanja geomorfoloških lastnosti naravne obale in naravnih procesov (jezerska erozija je naravni proces) so ploščadi manj sprejemljive na severnem delu jezerske obale in na obali med Veliko in Malo Zako, kjer je naravno ohranjena obala. Predlagamo zgostitve z avtohtono vegetacijo, ki bo stabilizirala jezersko obrežje. Možno pa je umeščanje ploščadi na vzhodni obali jezera le na območjih, kjer je izrazita erozija oziroma spodjedanje zaradi hoje sprehajalcev.

4 Za območje Ribčevega grabna predlagamo, da se ne označi s tablo, ker bi s tem spodbudili hojo k jezeru, kar pa bi imelo za posledico erozijske procese na naravno ohranjeni obali.

5 Na območju naravne vrednote Bled - povirje pod vnožjem Višc naj se obstoječe poti vzdržuje brez posegov v povirje, tako da se ohranja hidrološke in geološke lastnosti naravne vrednote. Načrtovanje zasaditve s kompaknejšo avtohtono grmovno podrastjo med potjo in jezerom, ki bo preprečila hojo po bregu do jezera in preprečila erozijske procese, je z vidika ohranjanja geomorfoloških lastnosti naravne obale Blejskega jezera ugodno.

6 Na območju izliva Mišce v jezero se za sanacijo degradiranih brežin uporabljajo naravni materiali, predlagamo vrbove poplete. Odstranitev plovil z jezera je z vidika ohranjanja geomorfoloških lastnosti naravne vrednote - naravne obale jezera zaželena, ker bi s tem renaturirali obalo in preprečili stihijsko urejanje obale zaradi dostopov čolnarjev. Predlagamo, da se območje izliva Mišce prepušča naravi. V natečajni rešitvi za Veslaški center je bila predvidena renaturacija Mišce kot naravnega vodnega habitata, ki ni bila realizirana.

7 Ob veslaški promenadi med Veliko in Malo Zako je predvidena ureditev počivališč s klopmi in koški zaradi atraktivnosti zavetja stene, ki je naravna vrednota Bled - stena pod Rebrom. Menimo, da je zaradi ohranjanja geomorfoloških lastnosti naravne vrednote bolj primerno oz. da so možnosti za posedanje na bližnji tribuni v Veliki Zaki, ki je bila v natečajni rešitvi predvidena tudi kot območje za rekreacijo (sprehajanje, posedanje, sončenje,...) izven veslaških tekmovanj. Predlagamo, da naj se erodirano pobočje ob tribuni v Veliki Zaki sanira z zasaditvijo z avtohtono vegetacijo in skladno z natečajno rešitvijo. Prav tako naj se brežina jezera ob podiju za zastave z ograjo sanira z zasaditvijo avtohtone grmovne vegetacije.

8 Za območje izvira pod vilo Sončnico je bilo po natečajni rešitvi ureditve veslaškega centra, tribun in sodniškega stolpa predvidena kvalitetno domišljena renaturacija, ki je z vidika ohranjanja naravne geomorfologije obale jezera in izboljšanja objezerskih habitatov zelo zaželena, vendar ni bila izpeljana.

9 Načrtovana razgledišča s poti na jezero naj se urejajo minimalno, brez posegov v obalo jezera zaradi ohranjanja geomorfoloških lastnosti - naravne obale jezera. Menimo, da se razgledi na jezero odpirajo skoraj s celotne poti okrog jezera. Na rtu ob jezeru na južni obali pod cesto je predvidena ureditev poti z razširitvijo s terasastim razglediščem. Z vidika ohranjanja naravne obale jezera in značilne geomorfološke oblike - rta naj se ne izvede razgledišča s potjo. Ohranja naj se kvalitetna avtohtona vegetacija. Počistijo pa se tujerodne invazivne rastlinske vrste z obale jezera. Menimo, da rt kot reliefna oblika že sam nudi razgled. Ohranja se obstoječa pot, ki se vzdržuje.

10 Tujerodne rastlinske vrste naj se očistijo tudi na brežini jezera pri Hotelu Toplice.

11 V kolikor se bo spremenil prometni režim na lokalni cesti na južni obali, je z vidika ohranjanja geomorfoloških lastnosti obale primerna sanacija obstoječe poti na brežini nad jezerom, ki naj se oblikuje blago, z majhnimi nakloni, skladno z obstoječim reliefom in ne terasasto.

12 V strokovni podlagi naj se konkretno določijo mesta za čolnarne, priveze za čolne, kopališča, itd. s podrobnejšimi izvedbenimi pogoji, ki bodo podlaga za Občinski prostorski načrt.

13 Erozija obale na Blejskem otoku je naraven proces, zato se z vidika ohranjanja celovitosti in prepoznavnosti zavarovanega območja in zaradi ohranjanja geomorfoloških lastnosti naravne vrednote ohranja naravna obala otoka brez ureditev. Le na južni obali, kjer je erozija posledica stihijskega kopanja kopalcev, je izjemoma možno podaljšati pomol za čolne, ki bo hkrati lesena ploščad za kopalce brez posegov v dno jezera.

14 V osnutku so definirani tipi obale. Na odsekih, kjer je ohranjena naravna obala (tip obale C), naj se taka tudi ohranja ali se mestoma celo renaturira z zasaditvami z avtohtono vegetacijo namesto načrtovanih lesenih ploščadi in lesenih popletov. Na mestih, kjer je obala betonirana (tip A) ali je obala utrjena s kamnito zložbo (tip B), naj se mestoma renaturira z vrbovimi in drugimi avtohtonimi lesenimi popleti z vidika ohranjanja ali obnavljanja geomorfoloških lastnosti jezerske obale. Pohodne poti na mostovžih ob obali pilotirane v dno jezera, ki že obstajajo nad gladino jezera, so z vidika ohranjanja geomorfoloških lastnosti naravne jezerske obale in dna jezera neprimerne.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj

Karta Varstveni režimi kulturne dediščine

S karto Varstveni režimi kulturne dediščine so predstavljeni režimi, ki veljajo na območju obale Blejskega jezera.

1 Vsebina Krajinsko urbanističnih izhodišč za urejanje obale Blejskega jezera naj obsega:

1. Opis prostora z grafičnim prikazom:

- geomorfološki opis prostora (jezero, obala, gozdne meje, vzpetine, hribi, gore,...),
- prostorske dominante in vedute,
- naravna dediščina,
- kulturna dediščina.

2. Obstoječe stanje po posameznih sklopih obravnave (v merilu, ki omogoča pregled na objekt natančno):

OBSTOJEČI POSEGI - OBJEKTI:

- prikaz vseh objektov, tudi enostavnih in nezahtevnih, (vsi pobarvani enako, tako, da se vidi izkoriščenost prostora),
- prikaz po vsebini (ločene barve: stanovanja, kmetijstvo, turizem, šport, javni objekti.....).

OBSTOJEČA PROMETNA MREŽA:

- ceste,
- parkirišča,
- kolesarske steze,
- pešpoti.

OBSTOJEČA DRUGA OBMOČJA:

- kopališča,
- vodne poti,

- čolnarne.

OBSTOJEČA MREŽA VIZUALNIH KOMUNIKACIJ IN URBANE OPREME.

3. Izdelava kriterijev za vrednotenje (opisani in ilustrirani z grafičnim in fotografskim gradivom):

- definirati ločnico med primarnimi posegi in ureditvami(življenje in delo prvotnih prebivalcev – kmetijstvo) in sekundarnimi posegi in ureditvami (posledica turizma),
- definirati primarne značilnosti umeščanja objektov in ureditev v prostor,
- definirati primarne značilnosti oblikovanja posameznih posegov in ureditev,
- definirati primarne (avtohotne) materiale, uporabljene za posamezne posege in ureditve.

4. Vrednotenje elementov obstoječega stanja glede na (v merilu, ki omogoča pregled na objekt natančno):

- umestitev v prostor in oblikovanje,
- rabo (konfliktnost rab).

5. Določitev degradiranih ureditev in območij, potrebnih sanacije:

- iz različnih razlogov: umestitve v prostor, oblikovanja, rabe).

6. Identifikacija potreb po posameznih sklopih (na podlagi obstoječe dokumentacije, programov....):

- dolgoročni cilji za obravnavani prostor,
- definicija potreb za dosego teh ciljev,
- definicija že zadovoljenih potreb,
- definicija manjkajočih potreb.

7. Umestitev potreb v prostor in določitev meril in pogojev za njihovo oblikovanje (v skladu s kriteriji):

- ohranitev umestitve ali premestitev tistega, kar je že,
- določitev lokacij za potrebe, ki še niso umeščene,
- določitev sanacije degradiranih območij.

2 Upošteva naj se možnost umestitve začasnega splava na Blejskem otoku, ki bi ga uporabljali obiskovalci kopalci v poletnem času.

3 V sklopu Izhodišč je potrebno opredeliti število mest za zagotavljanje privezov za čolne in vstopno izstopnih mest oziroma pristanišč.

4 Opredeliti je potrebno kriterije vrednotenja posameznih prostorskih sestavin in elementov ter kriterije za vrednotenje razvojnih potreb.

V sklopu inventarizacije so s kartami predstavljene še raba odprtega prostora, klasifikacija objektov, plovni režim, prometno omrežje in stik obale z jezerom, kot osnove za pripravo analitičnega dela.

4 Analitični del

Kriteriji za vrednotenje posameznih prostorskih sestavin

Analitične karte po posameznih podobmočjih

Analitični del vsebuje karte, na katerih je prikazano podrobnejše vrednotenje obale Blejskega jezera po posameznih podobmočjih. Podobmočja so bila analizirana po kriterijih za vrednotenje posameznih prostorskih sestavin. Kriteriji so bili zasnovani ob upoštevanju razvojnih pobud in ob upoštevanju zahtev nosilcev urejanja prostora.

Skozi postopek analize, ki je predstavljena za vsako obravnavano podobmočje, so predstavljeni problemi (-), ki bi jih bilo potrebno sanirati ali odpraviti, kakovosti (+), ki bi jih bilo potrebno ohranjati in kakovostno nadgraditi ter potenciali (o), ki bi jih bilo smiselno razvijati z namenom izboljšanja kakovosti prostora.

V sklopu analize so podani predlogi za urejanje vsebinskih sklopov, površin in elementov.

1 PEŠPOTI IN DRUGE POHODNE POVRŠINE (terase, trgi, promenada, stopnišča...)

Uporabljen material

Ustreznejši so naravni materiali v naravnih barvah (sivi odtenki, barva naravnega lesa). Uporabo materiala se vrednoti glede na konkretno prostorsko situacijo in glede na zahteve uporabnikov.

Prostorski kontekst, dimenzije, raba

Ustreznejši so tisti poteki poti, ki se prilagajajo konkretnemu ali pričakovanemu značaju prostora. Manj ustrezne so poti, ki omogočajo dostope do »naravno« bolj ohranjenih delov prostora, ki ne omogočajo prostorske orientacije in niso ustrezno hierarhično strukturirane in označene, kjer je to potrebno. Ustrezne so tiste dimenzije poti, ki v danem prostorskem kontekstu »odgovarjajo« zahtevam uporabnikov. Ustreznejše so tiste poti, ki so smiselno členjene z uporabo naravnih materialov.

Stanje

Kriterij, ki opisuje stanje poti (degradacija – erozija, spremembe zaradi vpliva koreninskega sistema dreves, dotrajani materiali in podobno).

2 CESTE IN PARKIRNE POVRŠINE

Uporabljen material, oblikovanje

Kjer je to možno, je ustreznejša uporaba naravnih materialov (pesek, drobljenec in podobno).

Prostorski kontekst, dimenzije, raba

Prometnice so zaradi številnih negativnih učinkov, tako v kontekstu prizorišča, deljenja programskih območij, kot tudi z vidika emisij, na območju obale Blejskega jezera neustrezne. Skozi postopek analize se išče in predvidi načine prometne razbremenitve obale s ciljem omogočanja kakovostnega okolja za prebivalce, pešce in rekreativce. Enako velja za parkirne površine, kjer se skozi postopek analize iščejo načini za, v čim večji možni meri, izločitev parkirišč z obale Blejskega jezera.

3 URBANA OPREMA (klopi, koši, svetilke, ograje, informacijske table, oprema gostinskih vrtov in kopališč, korita in posode za rastline)

Glavni kriterij, uporabljen v postopku analize, je nevtralnost in zadržana oblika urbane opreme (izjema so programske zaključena območja, kjer je urbana oprema prilagojena kontekstu, programu in celostnemu izgledu območja in posameznih podobmočij). Končni cilj predloga urbane opreme, ki se izdelava v ločenem projektu, je oblikovanje likovno enotno zasnovanega, celostnega sistema, ki bo sooblikoval prepoznavnost prostora in kakovostno okolje.

Skozi postopek analize se opredelijo območja (»naravno«, urbano, programsko zaključeno območje), znotraj katerih bi bilo smiselno materiale in oblikovanje urbane opreme prilagoditi konkretnemu prostorskemu kontekstu. Kot ustrezne se opredeli kakovostne in prepoznavne obrtniške izdelke.

Prostorski kontekst, umeščenost, dimenzije

Ustreznejši so tisti elementi urbane opreme, ki so v prostor umeščeni na tako, da na eni strani "izkoriščajo" prostorske potencialne (npr. umeščanje klopi na način, ki omogoča opazovanje kakovostnih prizorišč), hkrati pa ne povzročajo degradacije prostora (zaradi pričakovane rabe in podobno) ali ovirajo dostopnosti vsem skupinam uporabnikov.

4 ZASADITVE

Uporabljena drevnina in prostorski kontekst

Glavni kriterij je ohranjanje kakovostne drevnine, ki je ustrezno vpeta v kontekst programskega območja, v kontekst celotne zasaditve obale Blejskega jezera in se smiselno navezuje na zaledje. V »naravnih« delih so ustreznejši nasadi avtohtonih vrst, v parkovnih ureditvah pa se zasaditve vrednotijo v kontekstu:

- ustvarjanja/nadgradnje prepoznavnosti območja,
- v okviru odnosa do širšega prostorskega konteksta,
- stopnjevanja doživljajske kakovosti ureditve,
- razumevanja in raziskovanja prostora (kompleksnost, skladnost, berljivost in skrivnostnost prostora),
- občutenja intime,
- vzdrževanja (tako v finančnem smislu kot tudi z vidika varovanja okolja).

5 STIK JEZERA IN OBALE

Ustreznejši so »naravnih« tipi obale, ki se jih evidentira. V postopku prostorske analize se določijo tisti deli »naravnih« obale, ki bi jih bilo, tudi glede na pričakovano rabo, smiselno sanirati z vrbovimi ali drugimi avtohtonimi lesenimi popleti.

Evidentira se tudi dele obale, ki so betonirani ali utrjeni s kamnito zložbo, skozi postopek analize se oceni stanje teh delov obale.

6 GRAJENI ELEMENTI (zidovi, elementi odvodnjavanja, mostovi)

Uporabljena material, oblikovanje, prostorski kontekst, dimenzije, raba

Ustreznejša je takšna uporaba materialov in načinov izvedbe, ki ne vnašajo motenj v krajinsko sliko. To pomeni, da so ustreznejši vsi tisti ukrepi, ki so ustrezno vpeti in prilagojeni merilu in značaju prostora, torej da so čim manj opazni. Neustrezne elemente se evidentira in predlaga načine za njihovo sanacijo. Poda se tudi merila za oblikovanje novih grajenih elementov (zidov, elementov odvodnjavanja in mostov).

7 OSTALI OBJEKTI (pomoli, čolnarne, kioski, spominska obeležja, odri z nadstreškom,...)

Pri vrednotenju ostalih objektov veljajo enaka izhodišča, kot za urbano opremo (cilj je projekt, v katerem so ostali objekti oblikovani likovno enotno, celostno). Ustreznejša je uporaba naravnih materialov (če je možno, nebarvan les). Spominska obeležja se vrednoti tudi v kontekstu ureditev (zasaditev), v katere so vpeta. Ustreznejša so tista razmerja, kjer spremljajoče ureditve na »preglasijo« obeležja, temveč so uporabljene v smislu ustvarjanja zaslona in v smislu ustreznega vpenjanja v širši prostorski kontekst.

V sklopu analitičnega dela je bila izdelana tudi karta Potenciali posameznih cestnih odsekov, kot eno od izhodišč za pripravo sinteznega predloga.

5 Dolgoročni cilji za urejanje obale Blejskega jezera

Sintezna karta

Obalo Blejskega jezera sestavljajo trije tipi območij:

- območja, ki imajo »naravnejši« značaj in znotraj katerih se prepletajo površine gozda z avtohtono drevnino s parkovnimi ureditvami, prisoten je naravni tip obale – območje pod Višcami, območje Mišce, območje med Veliko in Malo Zako, območje Njivic ter pogojno območje pod Stražo,
- območja parkovnega značaja, znotraj katerih prevladujejo zasaditve neavtohtonih, parkovnih vrst – vzhodna obala Blejskega jezera, območje pod Vilo Bled ter Mlino,
- programsko zaključena območja – območji Velike in Male Zake, območje pod grajsko skalo (Grajsko kopališče) ter Blejski otok.

Z vidika ohranjanja in stopnjevanje prepoznavnosti ter zagotavljanja kakovosti prostora predlagamo »krepitev« značaja naštetih programskih območij. Možnosti kakovostnega stopnjevanja so opisane za vsako od obravnavanih podobmočij.

Promet

Karta Motorni promet

Promet, ki na številnih ravneh negativno vpliva na kakovost obale Blejskega jezera, se v največji možni meri ukine oziroma nadzoruje z ustreznimi prometnimi režimi. Izjema je Kidričeva cesta od objekta vila Sončnica v Veliki Zaki do odcepa k objektu Belvedere, ki ohrani dvosmerni režim za potrebe lokalnega dovoza in uporabnike Kampa Bled.

Urbana oprema (klopi, koši, svetilke, ograje, informacijske table, oprema gostinskih vrtov in kopališč, korita in posode za rastline)

Karta Območja enotnega oblikovanja urbane opreme

Upoštevajoč tipe območij, ki se pojavljajo na obali Blejskega jezera, se izdelata celosten projekt urbane opreme. Glavni kriterij je nevtralnost in zadržana oblika urbane opreme (izjema so programsko zaključena območja, kjer je urbana oprema prilagojena kontekstu/programu/celostnemu izgledu območja). Cilj je oblikovanje likovno enotno zasnovanega, celostnega sistema, ki bo sooblikoval prepoznavnost obale Blejskega jezera.

Materiale in oblikovanje klopi oziroma drugih sedalnih elementov se prilagodi glede na tip območja (»naravni«, parkovni, programsko zaključeni). Predlagamo kakovostno prenovno prepoznavnih obrtniških izdelkov (Plečnikova klop).

Smetnjake, svetilke, informacijske table, opremo gostinskih vrtov in kopališč ter razne druge elemente, kot so na primer posode za rastline se oblikovno poenoti na ravni celotne obale Blejskega jezera.

Predlagamo uporabo dveh tipov ograj, ki se jih uporabi v »naravnejših« delih prostora – tip N in v parkovno urbanem delu – tip U. Oba tipa vključujeta možnost transparentne (a), neprehodne transparentne (b) in neprehodne, netransparentne (c) ograje. V naravno bolj ohranjenih delih prostora predlagamo uporabo naravnih materialov, brez barvanja lesa.

Poti

Karte Karakteristični prerezi ceste in sprehajalne poti

Na prerezih so prikazani predlogi štirih tipov poti. Namen preoblikovanja obstoječih poti je sanacija dotrajanih površin, preoblikovanje v smislu pretlakovanja delov poti z naravnimi materiali ter ustrezno ločevanje uporabnikov. Predlagamo, da se kolesarjem povsod tam, kjer je to možno, nameni pas ob cestišču.

Na prvem prerezu je prikazano predlagano preoblikovanje poti in cestišča za območje pod Stražo. Drugi prerez predlagamo kot izhodišče za načrtovanje poti v območjih pod grajsko skalo in Viščami. Tretji prerez prikazuje možno preoblikovanje poti med Veliko in Malo Zako. Četrty prerez predlagamo kot izhodišče za preoblikovanje cestišča na območju Njivic.

Zasaditve

Novе zсадitve se načrtujejo glede na opredeljene tipe obale. V "naravnih" delih prostora se uporabi avtohtone vrte drevnine. Na celotni obali jezera je potrebno ustrezno odstraniti tujerodne invazivne rastlinske vrste. Posebno pozornost je potrebno nameniti "robomom ureditev" (praviloma zasebnih zemljišč). V "naravnih" delih prostora morajo biti robovi načrtovani tako, da se ustrezno vpnejo v "naravni" kontekst, torej z avtohtono drevnino.

Stik jezera in obale

»Naravno« obalo se ohranja in na delih, kjer je potrebna sanacija (zaradi dostopov in privezov čolnov) uredi z vrbovimi in drugimi avtohtonimi lesenimi popleti. Na mestih, kjer je obala degradirana in betonirana ali utrjena s kamnito zložbo se išče načine sanacije, ki naj vključujejo reciklažo obstoječega kakovostnega materiala in druge načine stabilizacije, ki povzročajo kar najmanj negativnih vplivov na okolje, hkrati pa likovno »podpirajo« značaj območja, v katerem se nahajajo. Mestoma naj se ti tipi obal uredijo z vrbovimi in drugimi avtohtonimi lesenimi popleti (na primer v območju pod Stražo).

Predlagamo izdelavo projekta, v katerem bodo celostno obravnavani ukrepi za sanacijo roba jezera obale Blejskega jezera.

Grajeni elementi (zidovi, elementi odvodnjavanja, mostovi)

Grajene elemente, ki bodo načrtovani v sklopu ureditev obale Blejskega jezera naj se načrtuje na način, ki bo vnašal kar najmanj motenj v dojetanju krajinske slike. Predlagamo uporabo naravnih materialov (na primer armirane zatravljene brežine namesto zidov) in ustrezno prilagajanje merilu in značaju prostora (zatravljene mulde in drugi načini sonaravnega odvodnjavanja). Armirane zatravljene brežine naj bodo ustrezno vpete v obstoječ relief v smislu upoštevanja naravnega poteka terena. Pri obnovi obstoječih mostov (če jih ni možno ukiniti) je glavno oblikovalsko načelo nevtralnost in zadržana oblika.

Ostali objekti (pomoli, čolnarne, kioski, spominska obeležja, odri z nadstreškom,...)

Predlagamo, da se tudi za ostale naštetе objekte, razen za spominska obeležja, izdelа projekt, v katerem so upoštevana izhodišča, ki so zastavljena tudi za urbano opremo. Elemente se oblikuje enotno, na ravni celotne obale Blejskega jezera. Ustreznejša je uporaba naravnih materialov, brez barvanja lesa.

Lokacije čolnarń, vstopno izstopnih mest za pletne ter pristanišča za čolne in pletne se ohrani v enakem številu in na obstoječih lokacijah. Predlagamo le združitev pristanišča za čolne in pristanišča za pletne v Mlinem v skupno, "vaško" pristanišče.

Javne sanitarije

Ohrani se obstoječe javne sanitarije pri Festivalni dvorani in pod tribunami v Veliki Zaki. Predlagamo umestitev dodatnih javnih sanitarij v sklopu predlaganega kopalnišča na Mlinem.

6 Viri

Benedik B. 2003. Bled nekoč in danes. Bled, Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem: 404 str.

Ur. Dežman J. 2004. Bled tisoč let: Blejski zbornik 2004. Radovljica, Didakta: 432 str.

Jackson J. B. 1984. Discovering the Vernacular Landscape. New Haven, Yale University Press: 165 str.

SPRS, Strategija prostorskega razvoja Slovenije. 2004. Ljubljana, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo: 75 str.

Tress B., Tress G. 2001. Capitalising on multiplicity. Landscape and Urban Planning, 57, 3-4: 143-157